

Vecāku loma un sadarbība ar skolu bērna vispusīgai izglītībai

Baiba Martinsone, Dr.psych.

10.07.2018.

Vecāku jautājumi

- Kā izkonkurēt datoru/mazināt vienaudžu ietekmi?
- Kā palīdzēt bērnam iejusties skolā?
- Cik daudz iesaistīties, lai neapslāpētu bērna iniciatīvu?
- Kādā valodā runāt mājās, lai palīdzētu bērnam integrēties?
- Kā nodrošināt savam bērnam labāko iespējamo izglītību?

Labākā iespējamā izglītība

ietver

akadēmiskās un **sociāli emocionālās** kompetences

(īpaša loma aktivitātēm ārpus formālās izglītības)

Bērna pamatvajadzības izglītībā

- Piederība
- Autonomija
- Kompetences izjūta
- Drošība

Skolas loma

- Jānodrošina piederība
- Augsti sasniegumu standarti un iespēja gūt panākumus
- Attiecību veidošana
- Atzinīgs novērtējums (atgriezeniskā saite)

Vecāku iesaistīšanās bērna izglītībā

Vecāku iesaistīšanās bērna izglītībā

- Mājas dzīvē balstītā iesaistīšanās (m/d izpilde, mācīšanās iemaņu apgūšana, sarunas par izglītību)
- Skolas dzīvē balstītā iesaistīšanās (brīvprātīgo darbs, vecāku sapulces, izbraukumi)
- Mājas-skolas tieša sadarbība (kopīgas tikšanās, lai runātu konkrēti par bērnu)

Allen & Bowles, 2012; Bæck, 2010; Fantuzzo, Wayne, & Perry, 2004; Chowa, Masa, & Tucker, 2013

Vecāku loma

(rotaļu biedrs, skolotājs, disciplinētājs, aprūpētājs)

- Mīlestība (laiks, prasības, interese, nenolaist rokas, abpusēja komunikācija) **piesaiste vecākiem**
- Monitorings/robežas (konsekvence, neapspriežamās prasības un disciplinēšana, kas **veicina morālo attīstību**)
- Paraugs (izglītoties pašiem, dot ar prieku)

Svarīgi

Lojalitāte un sadarbība ar visiem bērna audzinātājiem

Neatdot savu atbildību

Samazināt pieļaujamību “nolaisties” – ģimenes vide,
kurā runā par izglītību (ko uzzināju, ko vēlos iemācīties,
kā tas man noderēs)

“Principiālas” ārpuskolas nodarbības

Pusaudžu vecums
Bērns? Pieaugušais?

Egocentrisms

Attiecību “saliņas”/priecīgi brīži

Sniegt to, ko vienaudži

Vecumam atbilstoši noteikumi

“Aizmugure” – **grūti ieraudzīt ilgtermiņa ieguvumu,
tādēļ jāatrod, kā dzīve jau šodien kļūst labāka**

Vienā vai vairākās valodās?

- Uzlabo ģimenes locekļu attiecības un psiholoģisko labklājību pusaudža vecumā
- Attīsta fonoloģisko diskrimināciju, kas atvieglo nākamās valodas apguvi
- Attīsta divas/vairākas valodu sistēmas un spēju kontrolēt to kodu, kuru nelieto. Tas sekmē augstākās vadības funkcijas (uzmanības koncentrēšana, reakcijas atlikšana, plānošana, prognozēšana, problēmu risināšana) **katrs vecāks savā valodā**

Oh & Fuligni, 2010; Barac & Bialystok, 2013; Kroll & Dussias, 2017

leguvumi sociāli emocionālajā attīstībā

- Sevis apzināšanās
- Neatmaidība un sevis motivēšana
- Attiecību prasmes
- Atbildīga lēmumu pieņemšana
- Piederība grupai
- Saikne ar kultūru